

TRATAMENTUL PERIODONTITELOR CRONICE ÎN DOUĂ ETAPE

Nicolau Gheorghe,
profesor universitar

Iuhtimovschi Eugeniu,
rezident

Catedra Odontologie,
Parodontologie și
Patologie orală USMF
„Nicolae Testemițanu“

Rezumat

Studiul dat demonstrează eficiența aplicării preparatelor pe baza de hidroxid de calciu, în tratamentul formelor distructive de periodontite apicale cronice și anume accelerarea proceselor de osteo-regenerare.

Cuvinte cheie: *periodontită apical cronică, hidroxid de calciu, proces de osteo-regenerare.*

Summary

THE TREATMENT OF CHRONICAL APICAL PERIODONTITIS IN TWO STAGES

The present study shows the efficacy of use of the medications containing calcium hydroxide, in the treatment of destructive chronic apical periodontitis, in particular the acceleration of osteo-reparative processes.

Key words: *chronic apical periodontitis, calcium hydroxide, osteo-reparative processes.*

Actualitatea problemei

Periodontitele apicale cronice la moment continuă a fi unele din cele mai actuale probleme, afecțiunile pulpei și periodonțiului reprezintă 35% din totalul afecțiunilor stomatologice și constituie 45-50% din structura afecțiunilor stomatologice la pacienții de până la 44 ani [Borovski E.]. Periodontitele apicale cronice reprezintă o reacție inflamatorie a structurilor parodonțiului la agresiunea agenților patogeni de origine endo-exogenă. Periodontita netratată etiopatogenetic va avansa în gradul de distrugere a țesuturilor adiacente, evoluind de la o formă la alta, frecvent finalizându-se cu extrageri dentare. Consecințele locale nu rareori prezintă pericol de dezvoltare a endo și miocarditei, pielonefritei, meningitei, mediastenitei, diabetului zaharat, provocând și consecințe de ordin clinic general.

Tratamentul periodontitelor cronice fie conservativ fie chirurgical are ca scop menținerea pe arcadă a dinților, atitudine biologic conservativă, specifică medicinei dentare moderne. Succesul tratamentului endodontic conservativ în terapia periodontitelor cronice depinde de factorii precum eliminarea microorganismelor supraviețuitoare din sistemul canalelor radicular prin prelucrarea mecanică minuțioasă și medicația intracanalară, crearea unei sigilări etanșe care să prevină contactul fluidelor tisulare din țesuturile periapicale cu bacteriile restante localizate în treimea apicală și blocarea oricărei comunicări dintre cavitatea orală și țesuturile periradiculare. Obturația endodontică perfectă trebuie bine condensată tridimensional, care să se extindă până la 2mm de apexul radiologic și nu dincolo de acesta. Principiile efectuării corecte a tratamentului endodontic au fost formulate încă din 1928 de Hall și îmbunătățite pe parcursul anilor, odată cu apariția de noi instrumente și tehnici de tratament, precum și de noi tehnici de investigare clinică și paraclinică a rezultatelor tratamentelor endodontice.

Studiile statistice scot în evidență existența unei categorii extinse de pacienți cu patologie cronică periapicală care poate fi tratată prin terapie endodontică conservativă. În condițiile respectării unor principii de lucru și aplicării unor tehnici adecvate să asigure un mediu favorabil proceselor de vindecare periapicală, datorită îmbunătățirii și modernizării materialelor de obturație radiculară, instrumentarului endodontic, tehnicilor de obturație, imagisticii de la radiografia dentară, la viziografie — capabilă de a diagnostica și să evalueze succesul tratamentului. Metodele conservative se bazează pe capacitatea componentelor active ale materialelor de obturare radiculară de a direcționa prin canaliculele dentinare, canalele accesorii și apexul radicular acționând antiseptic, antiinflamator și reparativ asupra zonelor de distrucție periradiculare.

Hidroxidul de calciu, cunoscut încă de la începutul secolului trecut pentru proprietățile sale antimicrobiene și de stimulare a mineralizării, în special în coafajul pulpar, și-a găsit administrarea în tratamentul periodontitei apicale cronice. Utilizarea hidroxidului de calciu în endodonție a cunoscut de-a lungul timpului un interes permanent, datorită proprietăților sale: stimulează formarea de țesut calcificat, are acțiune antimicrobiană, elimină secrețiile apicale persistente, accelerează descompunerea materialului necrotic.

Conform studiilor efectuate de Ghose.L (1987), hidroxidul de calciu are proprietatea unică de a favoriza mineralizarea, chiar și a țesuturilor pentru care, în mod normal, acest proces nu este caracteristic. Ipotezele recente atribuie grupului hidroxid o impanță majoră, în accelerarea calcificării prin furnizarea mediului alcalin favorabil acestui proces. PH-ul alcalin acționează multidimensional:

- neutralizează acidul lactic ca produs al activității osteoclastelor prevenindu-se, astfel dizoluția componentelor minerale dentinare;
- activează fosfataza alcalina, care, la rândul ei eliberează din sânge grupările fosfat-anorganice ce se precipită sub formă de fosfați de calciu (Weine. F.S).

Scopul lucrării

Estimarea eficienței clinice a preparatelor pe bază de hidroxid de calciu de a induce și accelera procesele osteoreparative în tratamentul formelor distructive de periodontită apicală cronică.

Materiale și metode de studiu

Pentru elaborarea planului rațional de tratament, s-au studiat datele obținute în urma anamnezei, examenului clinic (sondarea, percuția, palparea, testul termic, determinarea mobilității dentare) și rezultatele complementare (determinarea electroexcitabilității pulpei dentare și examenului radiologic).

În tratamentul endodontic în periodontitele apicale cronice au fost respectate următoarele principii:

- ✓ Înlăturarea minuțioasă din canalele radiculare a resturilor pulpare necrotizate și dentinei alterate;
- ✓ Prepararea canalului radicular pe toată lungimea de lucru pînă la dentina sănătoasă;
- ✓ Răzuirea pereților canalului radicular și irigarea cu hipoclorid de sodiu de 2,5%;
- ✓ Prelucrarea instrumentală a canalului radicular (se face pe lungimea de lucru stabilită prin măsurare);
- ✓ Sterilizarea canalului radicular cu remedii medicamentoase și a diferitor agenți chimici;
- ✓ Medicația canalelor radiculare cu preparate pe bază de hidroxid de calciu;
- ✓ Obturarea etanșă a canalelor radiculare;
- ✓ Monitorizarea;

Tratamentul periodontitelor cronice a fost efectuat în următoarele etape:

Prepararea definitivă a cavității carioase, deschiderea și lărgirea cavității dintelui conform anatomiei pulpare care permite pătrunderea liberă a instrumentelor de canal. În procesul preparării cavității carioase și lărgirii cavității dintelui au fost respectate următoarele reguli:

- ✓ Instrumentele endodontice trebuie să pătrundă liber spre apexul radicular;
- ✓ Cavitatea de acces trebuie să fie destul de largă ca să permită înlăturarea pulpei necrotizate din canalele radiculare pe etape: (1/3, 2/3, în totalitate);
- ✓ Nu se permite deteriorarea formei anatomice a camerei pulpare prin lărgirea sau adîncirea ei, în dinții pluriradiculari;

Deschiderea canalelor radiculare a fost efectuată cu ajutorul frezei Gates-Gliden. Înlăturarea masei necrotizate din canalele radiculare s-a efectuat cu ajutorul acelor extractoare de nerv sau K-file. Acele au fost introduse pe canal 3-4 mm și rotite sa 180 grade, înlăturîndu-se astfel masele necrotice. Procedura a fost repetată pînă la înlăturarea completă a masei necrotice din canalele radiculare. Concomitent canalele au fost irigate cu soluții de hipoclorit de sodiu de 2,5%. În cazul canalelor nepermiabile a fost folosită soluția Largal condensat în canalul radicular iar peste 5-7min să fie luate mișcările de avansare.

Lungimea de lucru a canalelor radiculare s-a determinat prin metoda clinică radiologică și electronică cu ajutorul Apex-locatorului. După prelucrarea medicamentoasă și uscarea, canalele radiculare au fost obturate cu preparate pe bază de hidroxid de calciu care a fost menținută timp de 3 săptămîni, peste fiecare 7 zile schimbîndu-se. Apoi canalele radiculare erau obturate definitiv prin tehnica condensării laterale la rece. S-a efectuat radiografia de control imediat după obturare. Ulterior a fost aplicată obturația de bază și de durată din material fotopolimerizabil.

Monitorizarea pacienților s-a efectuat prin control radiologic la 6 luni și la 1 an.

Caz clinic

1. Date de pașaport

Pacienta J.N., vîrsta 42 ani, genul feminin, domiciliată în orașul Chișinău, profesia medic.

2. Acuze

Dureri în timpul masticăției de intensitate moderată în regiunea dintelui 37.

3. Istoricul actualei maladii

Trei ani în urmă au apărut dureri în dintele 37 de la agenții chimici, termici și mecanici. S-a adresat la medic unde dintele a fost supus unui tratament în rezultatul cariei medii. Peste o anumită perioadă de timp de la tratament a început să acuze dureri la apăsarea pe dinte. S-a adresat la medic unde dintele 37 a fost supus unui tratament endodontic.

Rezultatele obținute

Studiul dat, a fost realizat la baza clinicii Stomatologice a USMF „Nicolae Testemițanu”, Catedra Odontologie, Paradontologie și Patologie orală.

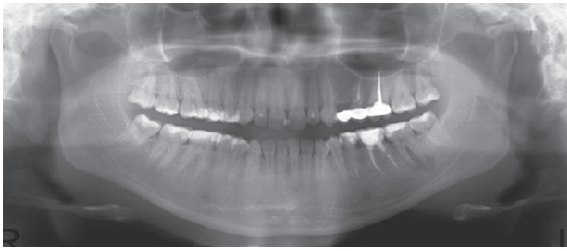

Fig. 1 S-a efectuat ortopantomografia

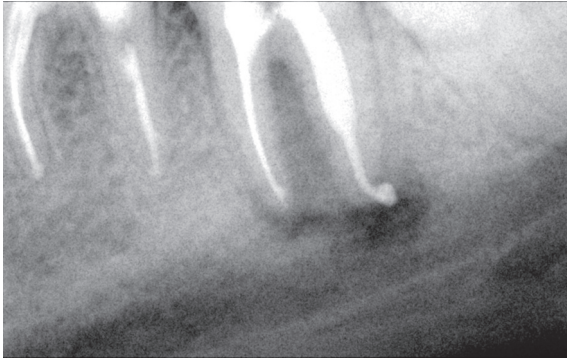

Fig. 2 Dintele 37 după obturarea provizorie a canalelor radiculare cu pastă pe bază de hidroxid de calciu

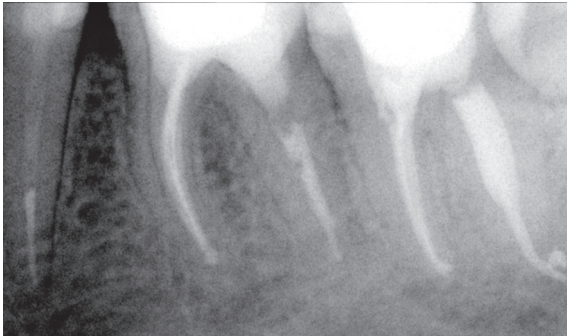

Fig. 3 Dintele 37 după un an de la tratament

Studiul s-a efectuat pe un număr de 18 pacienți cu vârsta cuprinsă între 19 și 58 de ani, dintre care 11

femei (61%) și 7 bărbați (39 %) cu forme cronice de periodontite.

Au fost supuși monitoringului clinic, radiologic 28 de dinți cu periodontite cronice apicale în urma terapiei cu preparatul Apexcal.

La 3 luni din momentul tratării osteoregenerarea completă nu a fost remarcată în nici un caz. Refacerea zonelor de distrucție apicală cu mai mult din jumătate din mărimea focarului a fost constatată într-un caz.

Peste 6 luni a fost evidentă osteoregenerarea completă în 4 cazuri, iar în trei cazuri au prezentat un proces reparativ mai mic de ½ din marimile inițiale.

Evoluția procesului de osteogeneză după 12 luni se caracterizează prin creșterea numărului de dispariție totală a focarelor patologice.

Concluzii

Studiul a demonstrat eficacitatea acțiunii preparatelor pe bază de hidroxid de calciu în tratamentul formelor cronice ale periodontitelor apicale și acțiunea lor asupra procesului cronic inflamator fără utilizarea metodelor chirurgicale.

S-a demonstrat că aceste preparate stopează procesul de osteoliză și accelerează osteoregenerarea.

Bibliografie

1. Borovski E., Stomatologie terapeutică, Chișinău 1990, p.200-232.
2. Fală V., Tratamentul rațional, complex al periodontitelor cronice distructive la dinți cu defecte parțiale și totale de coroană, Chișinău 2006, p-14-50.
3. Gafar Memet, Iliescu Andrei, Odontologie, Endodonție clinică și practică, București 1998, p 158-200.
4. Nicolau G., Terehov A., Năstas C., Nicolaiciuc V., Odontologie practică modernă, Nasticor-Vector 2010, p.302-425.
5. Sjoegren U., Figdor D., Spangberg L., Suhdquist G., Tehe antibacterial effect of calcium hydroxide as a short-term intracanal dressing. Int. Endod. J 1991; 24:119-125.

Data prezentării: 15.09.2016.

Recenzent: Oleg Solomon